

Aanwezig: GGD-MABZ (Meldpunt & Advies Bijzondere Zorg) en Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland

Gevraagd is input voor de internetconsultatie van de WzD en WvGGZ. We hebben de aanbevelingen gelezen en geconcludeerd dat deze niet de lading dekken van de uitdaging die wij ervaren met de WzD en WvGGZ. Waar MABZ aangeeft dat het procedureel best goed loopt vanaf het moment dat zij een verkennend onderzoek doen, zien zij wel de problematiek met betrekking tot het gebrek aan vervolgmogelijkheden wanneer iemand een zorgmachtiging heeft. Veelal voortkomend uit o.a. een gebrek aan passende plekken bij klinieken en wachtlijsten, waardoor het regelmatig voorkomt dat een persoon toch nog afzienbare tijd niet de juiste hulp en ondersteuning krijgt, terwijl deze al wel langer een ZM heeft. Kortom, de uitvoerbaarheid van de wetgeving is wel duidelijk, maar deze blijkt niet altijd (direct) uitvoerbaar.

Vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland ervaren wij in toenemende mate uitdaging met de complexe groep zorgwekkende zorgmijders, waar regelmatig sprake is van een combinatie van middelenproblematiek, psychiatrische of psychologische problematiek (of vermoedens daarvan) en vermoedelijke LVB-problematiek. Bij een deel van deze doelgroep is ook sprake van risico op geweld naar personen. Regelmatig komt het niet tot een ZM omdat de bevinding van de GGZ is dat er geen doelmatigheid is m.b.t. behandelmogelijkheden. Of dat de psychiatrische kenmerken voortkomen uit langdurig en veelvuldig middelengebruik. Verwezen wordt dan naar een verslavingskliniek omdat dit voorliggend is. De organisaties voor verslavingsproblematiek (ver)wijzen dan weer terug naar de GGZ omdat psychiatrische of psychologische problematiek voorliggend zou zijn. Daarnaast zijn het vaak personen die weinig tot geen ziekte- en probleeminzicht hebben en waar de motivatie ambivalent is. Ook is er vaak een gebrek aan (recente) diagnostiek, waardoor het onduidelijk is of de WzD of WvGGZ van toepassing is. Voor diagnostiek moet iemand abtinent zijn en vrijwillig meewerken aan een detoxopname is in veel gevallen niet realistisch.

Kortom, er is vaak conflicterende problematiek en of een gebrek aan (recente) diagnostiek waardoor er geen aanvraag gedaan wordt. Ook wordt er naar elkaar gewezen voor passende hulpverlening voorafgaande aan een aanvraag en er wordt veel verantwoordelijkheid bij de persoon/cliënt/patiënt zelf gelegd. Bij dat laatste kun je de vraag stellen of zij – gezien de situatie waar ze vaak in verkeren – in staat zijn om hier een juiste afweging in te maken.

Zo lang de WvGGZ stelt dat er een behandeldoel moet zijn en de problematiek behandelbaar is, sluit je een complexe groep op voorhand uit. Juist een groep waarbij je met een (tijdelijke) verplichte opname wellicht een doorbraak zou kunnen forceren. Voor deze groep zijn er feitelijk weinig tot geen alternatieven om ze (verplicht) in zorg te krijgen en te onderzoeken of de negatieve spiraal zo doorbroken kan worden. Dit met alle persoonlijke en maatschappelijke risico's van dien. Uiteindelijk beland een deel van deze groep in de gevangenis of ISD (Inrichting Stelselmatige Daderaanpak). Hier gaan echter wel delicten en dus slachtoffers aan vooraf. Iets wat we juist willen voorkomen. Omdat deze groep vaak een gebrek aan ziekte- en probleeminzicht heeft en weinig tot geen motivatie heeft voor behandeling, verlaten veel ISD-ers na twee jaar de P.I. onbehandeld en komen ze er uit zoals ze er in gekomen zijn. De problematiek is veelal onverminderd en begint dan weer van voor af aan. Dit brengt naast de persoonlijke teloorgang, ook erg veel maatschappelijke kosten met zich mee. Zowel voor- als na de ISD. Omdat dit – simpelweg gezegd – vanuit verschillende potjes wordt betaald, lijkt het alsof niemand het totaalplaatje ziet qua kosten.

Kortom, procedureel worden er weinig onvolkomenheden ervaren in de regio, maar de vraag is of de WzD en WvGGZ - met de huidige insteek - voldoende aansluit bij de problematiek aangezien wij concluderen dat er op voorhand nu een groep zorgwekkende zorgmijders lijkt te worden uitgesloten.